

ВПЛИВ ПАРАМЕТРІВ ПОЇЗДКИ НА ВИБІР СПОСОБУ ПЕРЕМІЩЕННЯ МІСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація

Розподіл переміщень міською територією за видами є визначальним чинником сталості міської транспортної системи. Тривалість переміщення є одним з базових критеріїв вибору способу руху. Проте суб'єктивне сприйняття користувачами транспортної системи переваг та недоліків наявних альтернатив переміщень має статистично значущий вплив та потребує подальшого вивчення.

Ключові слова: спосіб переміщення, критерії вибору, час переміщення, комфортність переміщення

У сучасних містах питання вибору способу переміщення є одним з ключових у сфері транспортного планування та міської мобільності. Стрімке зростання населення, урбанізація, розширення міських агломерацій, а також зміни у стилі життя міських жителів зумовлюють необхідність детального аналізу транспортної поведінки населення.

На вибір користувачами транспортної системи способу свого переміщення впливають різні чинники, сукупність яких визначає корисність тієї чи іншої альтернативи. До основних враховуваних під час наукових досліджень показників можна віднести час, відстань, вартість та комфорт переміщення [1, 2], вторинні переваги під час переміщення (фізична активність, можливість почитати в дорозі тощо) [3], ставлення до подорожі загалом та певного виду переміщення зокрема [4].

Результати дослідження ґрунтуються на результатах опитування, проведеного у м. Львові в жовтні 2022 року. Спершу проаналізовано частоту вибору користувачами певного способу переміщення (між чотирма запропонованими альтернативами) залежно від тривалості поїздки (рис. 1). Зі зростанням тривалості переміщення зростає ймовірність вибору громадського транспорту для міської поїздки. При чому це зростання відбувається в основному за рахунок зменшення частки піших переміщень. Частота вибору респондентами власного автомобіля залишається достатньо стабільною незалежно від тривалості поїздки.

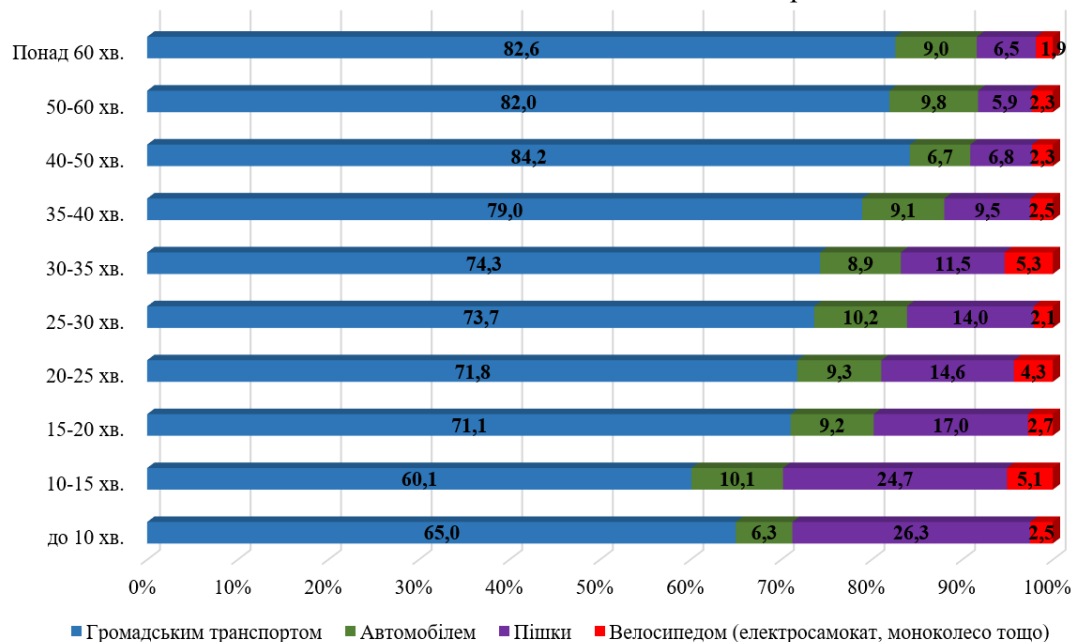

Рис. 1. Зміна частоти вибору певного виду переміщення залежно від тривалості переміщення

Респонденти також оцінювали комфортність громадського транспорту за 5-тибальною шкалою Лейкарта, де 1 бал означав оцінку «дуже погано», а 5 балів – «дуже добре».

Співвідношення між оціночним сприйняттям комфортності громадського транспорту та вибором способу переміщення подано на рис. 2.

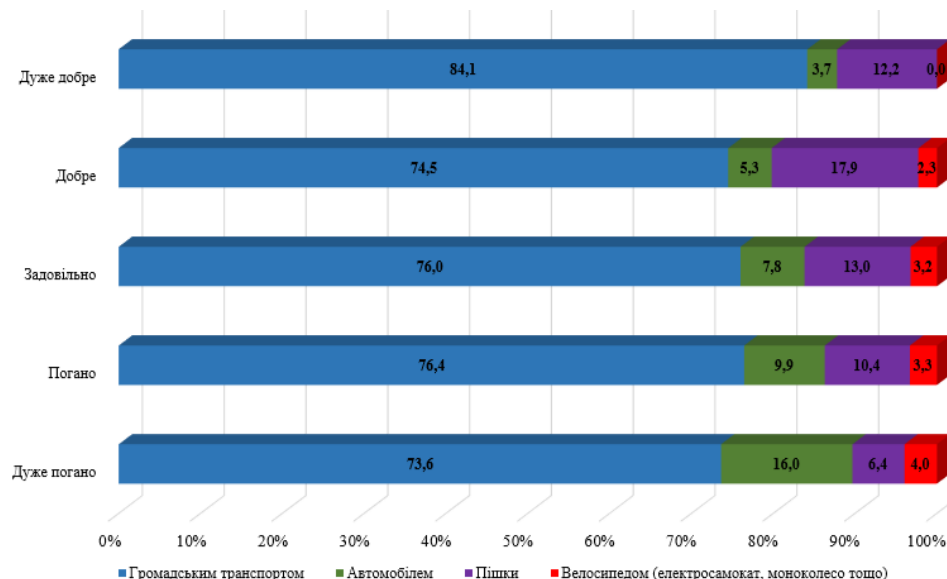

Рис. 2. Зміна частоти вибору певного виду переміщення залежно від оцінки комфортності громадського транспорту

За діаграмою найчіткіше простежується залежність між оцінкою комфортності громадського транспорту та частотою вибору приватного автомобіля як способу переміщення: серед респондентів, які оцінили громадський транспорт на «дуже добре» ймовірність вибору приватного авто становить 0,037, зі зниженням оцінки вона зростає і серед користувачів, які оцінили громадський транспорт на «дуже погано» сягає 0,16. Загалом негативне сприйняття комфортності громадського транспорту спонукає обирати альтернативні способи переміщень, хоча частка мікромобільності все ще досить мала.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Le, H. T., Buehler, R., Fan, Y., & Hankey, S. (2020). Expanding the positive utility of travel through weeklong tracking: Within-person and multi-environment variability of ideal travel time. *Journal of Transport Geography*, 84, 102679. <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2020.102679>
2. Chen, L., Zhao, Y., Liu, Z., & Yang, X. (2022). Construction of commuters' multi-mode choice model based on public transport operation data. *Sustainability*, 14(22), 15455. <https://doi.org/10.3390/su142215455>
3. Hook, H., De Vos, J., Van Acker, V., & Witlox, F. (2023). A comparative analysis of determinants, characteristics, and experiences of four daily trip types. *Travel behaviour and society*, 30, 335-343. <https://doi.org/10.1016/j.tbs.2022.10.013>
4. De Vos, J., Singleton, P. A., & Gärling, T. (2022). From attitude to satisfaction: introducing the travel mode choice cycle. *Transport Reviews*, 42(2), 204-221. <https://doi.org/10.1080/01441647.2021.1958952>

Суслов Владислав Вадимович, аспірант кафедри транспортних технологій Національного університету «Львівська політехніка», Львів, vladyslav.v.suslov@lpnu.ua

Impact of trip parameters on transportation mode choice in urban areas

Abstract

The distribution of trips within the urban area by mode is a key factor in the sustainability of the urban transport system. Travel time is one of the fundamental criteria for choosing a mode of transportation. However, users' subjective perception of the advantages and disadvantages of available travel alternatives has a statistically significant impact and requires further investigation.

Keywords: trip mode, mode choice criteria, travel time, travel comfort

Vladyslav Suslov, PhD student of the Department of Transport Technologies in Lviv Polytechnic National University, Lviv,, vladyslav.v.suslov@lpnu.ua